ઓન્જીનિયર સંદર્ભ, અવરોધો યાને Constraints અને સિસ્ટમ પ્રાઇડ્સ આધારીત નિર્ધારીત કરે છે, જેથી મોડેલ શુન્ય ત્રુટીથી કામ કરે.

જનરેશન યાને RAG પાઈપલાઈન્સ સાથે નિર્દેશોને સમન્વયિત કરવામાં આવે છે.

બેકગ્રાઉન્ડ ધરાવનારા વિદ્યાર્થીઓ આ દિશામાં ઝડપથી આગળ વધી શકે છે.

મેનેજમેન્ટ ટ્રેઈની, લાઈબ્રેરિયન અને સિક્યોરિટી એનાલિસ્ટ બનવા તક

ફ્રેશર્સ યુવાનો કે જે સરકારી નોકરીની તલાશમાં હોય તેમના માટે સારા સમાચાર છે. સરકારી વીમા કંપની ભારતીય જીવન વીમા નિગમ LICના હાઉસિંગ ફાઈનાન્સ લિમિટેડમાં મેનેજમેન્ટ ટ્રેઈની Marketing and Salesના પદો પર ભરતી માટે અરજી સ્વીકારવામાં આવી રહી છે. યોગ્ય અને ઈચ્છા ધરાવતા ઉમેદવારો આ ભરતીમાં સામેલ થવા માટે નિયત આખર તારીખ ૨૫મી ઓક્ટોબર, ૨૦૨૬ સુધીમાં ફોર્મ ભરી શકે છે. ઉમેદવારે MBA કર્યું હોવું જોઈએ અને સ્થાનિક ભાષાનું સારૂં

LIC HFLમાં મેનેજમેન્ટ ટ્રેઈની બનવા અરજી કરો

જ્ઞાન હોવું જોઈએ. આ ભરતીમાં સામેલ થવા માટે ઉમેદવારે LIC HFLની સત્તાવાર વેબસાઈટ lichousing.com/careers પર જવું અને હોમપેજ પર જોબ ઓપોર્ચુનિટીમાં ભરતીને લગતી લિંક પર ક્લિક કરવું. માંગેલી તમામ વિગતો ભરીને અરજી પ્રકિયા પૂર્ણ કરી લેવી. આ ફોર્મ ભરી દેતાં પહેલાં તેની એક પ્રિન્ટઆઉટ કાઢીને સાચવીને રાખી લેવી. જે ઉમેદવારોની પસંદગી થશે તેમને પહેલા બે વર્ષ દરમિયાન માસિક ૪૦,૦૦૦ રૂપિયાથી માંડીને ૫૦,૦૦૦ રૂપિયા સુધીનું સ્ટાઈપેન્ડ મળશે. બે વર્ષ માટેનો સર્વિસ બોન્ડ ભરાવવામાં આવશે. ત્યારબાદ ઉમેદવારોને વાર્ષિક ૧૪ લાખ રૂપિયા સુધીનું વાર્ષિક પેકેજ મળી શકશે.

NTAમાં લાઇબ્રેરિયન થવાની તક મળશે

નેશનલ ટેસ્ટીંગ એજન્સી યાને NTA દ્વારા લાયબ્રેરીયનના ખાલીપદો ભરવા માટે જાહેરાત કરવામાં આવી છે. જે ઉમેદવારો આ ભરતીમાં સામેલ થવા માંગતા હોય તેઓ ૨૧મી ઓક્ટોબર, ૨૦૨૬ સુધીમાં ઇ-મેઇલ થકી અરજી કરી શકે છે. ઉમેદવારે દેશની માન્યતાપ્રાપ્ત યુનિવર્સિટી કે સંસ્થામાંથી લાયબ્રેરી સાયન્સ/ લાયબ્રેરી એન્ડ ઈન્ફર્મેશન સાયન્સમાં બેચલર ડિગ્રી મેળવી હોવી જોઇએ અને લાયબ્રેરીયન કે ઈન્ફર્મેશન ઓફિસર તરીકે કામ કર્યુ હોવું જોઇએ. ઉપરાંત લાયબ્રેરી મેનેજમેન્ટમાં પાંચ વર્ષનો અનુભવ હોવો જોઈએ. તેમને લાયબ્રેરી સોફટવેરનું જ્ઞાન પણ હોવું જોઈએ. ઉમેદવારની મહત્તમ વય ૫૦ વર્ષથી વધુ હોવી જોઇએ નહીં. નિવૃત્ત સરકારી કર્મચારીઓની મહત્તમ વય ૬૨ વય નિર્ધારીત કરવામાં આવી છે. ઉમેદવારોએ સત્તાવાર વેબસાઇટ પર જઈને અરજી કરવી. તેમણે પોતાના તમામ આવશ્યક ડોક્યુમેન્ટ્સ જોડીને recruitment@nta.ac.in પર મોકલી આપવા અને ઈ-મેઈલના સબ્જેક્ટમાં એપ્લિકેશન ફોર ધ પોસ્ટ ઓફ લાયબ્રેરીયન, NTA એમ લખવું.

NABARDમાં વિભિન્ન પદો માટે અરજી કરો

રાષ્ટ્રીય કૃષિ અને ગ્રામિણ વિકાસ બેંક યાને NABARD દ્વારા એનાલિસ્ટ, નેટવર્ક સિક્યોરિટી એનાલિસ્ટ, લીડ ઓડિટર સહિતના અનેક પદો પર ભરતી માટે સત્તાવાર જાહેરનામું બહાર પાડી દેવાયું છે. જે ઉમેદવારો આ પદો પર નોકરી મેળવવા માંગતા હોય તેઓ ૨૬મી ઓક્ટોબર સુધીમાં અરજી કરી શકે છે. વિવિધ પદો પર ઉમેદવારની લઘુતમ વય ૨૪,૨૬,૩૦ વર્ષ અને મહત્તમ વય ૩૨,૩૫,૪૫ વર્ષ નિયત કરવામાં આવી છે. આ વિભિન્ન પદો પર અરજી માટે ઉમેદવારો પાસે દેશની માન્યતાપ્રાપ્ત સંસ્થામાંથી BE કે BTechની ડિગ્રી તેમજ અન્ય નિયત પાત્રતા હોવી જરૂરી છે. અનારક્ષિત શ્રેણીના ઉમેદવારો માટે ફી ૭૦૦ રૂપિયા તેમજ ઈન્ટીમેશન ચાર્જ ૧૫૦ રૂપિયા નક્કી કરવામાં આવી છે. SC/ST અને દિવ્યાંગ ઉમેદવારો પોતાના ફોર્મ ફી ભર્યા વિના અરજી કરી શકે છે. ઉમેદવાર સત્તાવાર વેબસાઈટ nabard.org પર જઈને અરજી કરી શકે. ઉમેદવારે પોતાની તમામ માહિતી સાથે ફોર્મ ભરવા ઉપરાંત ડોક્યુમેન્ટ્સની કોપી પણ અપલોડ કરી દેવી.

DRDOમાં ફેલોશિપ મેળવવા માટે અરજી કરો

મેથ્સ વિષયમાં માસ્ટર્સ સાથે NET/GATE પાસ કરનારા ઉમેદવારોને દેશની અગ્રણી સંસ્થામાં જોડાવાની તક, માસિક સ્ટાઈપેન્ડ પણ મળશે

સંરક્ષણ સંશોધન અને વિકાસ સંગઠન યાને DRDO દ્વારા યોગ્ય અને ઈચ્છુક ઉમેદવારો પાસેથી ફેલોશિપ માટે અરજી સ્વીકારવામાં આવી રહી છે. જે ઉમેદવાર DRDO જૂનિયર રિસર્ચ ફેલોશિપ-૨૦૨૬ માટે અરજી કરવા માંગતા હયો તેઓ ઈ-મેઈલ દ્વારા અરજી કરી શકે છે. જૂનિયર રિસર્ચ ફેલોશિપમાં અરજી કરવા માટેની આખર તારીખ ૩૦મી ઓક્ટોબર નિયત કરાઈ છે. ડીઆરડીઓ દેશની એવી અગ્ર ગણ્ય સંસ્થા છે જે દેશ માટે વિવિધ પ્રકારના સંરક્ષણ સાધનો બનાવે છે.

અરજી કરવા માટેની યોગ્યતા

DRDOમાં જૂનિયર રિસર્ચ ફેલોશિપ માટે અરજી કરવા ઉમેદવારે માન્યતાપ્રાપ્ત સંસ્થાનમાંથી ગણિત વિષયમાં MSc કર્યું હોવું જોઈએ. ઉમેદવારોએ NET/GATE પરીક્ષા પાસ કરી હોવી જોઈએ. સાથે જ ઉમેદવારોને ક્રિપ્ટોગ્રાફી અને C તેમજ પાયથન પ્રોગ્રામિંગ લૅંગ્વેજની જાણકારી હોવી જોઈએ.

વયમર્યાદા

અરજી કરવા માટે ઉમેદવારની મહત્તમ વય ૨૮ વર્ષ નિયત કરાઇ છે. અનામત વર્ગના ઉમેદવારોને વયમર્યાદામાં છૂટ પણ અપાશે. SC/ST ઉમેદવારોને પાંચ વર્ષની છૂટ તેમજ OBC વર્ગના ઉમેદવારોને ૩ વર્ષની છૂટ આપવામાં આવશે.

અરજી કેવી રીતે કરશો?

જૂનિયર રિસર્ચ ફેલોશિપ માટે અરજી ઈ-મેઈલ માધ્યમથી સ્વીકારાશે. ઉમેદવાર ઈ-મેઈલ એડ્રેસ jrfcair૨૦૨૬@gmail.com પર જઈને અરજી કરી શકે. ઉમેદવારોએ ઈ-મેઈલના વિષયમાં Application for post of JRF Advt. No CAIR/HRT/JRF/૨૦૨૬/૦૩ એમ લખવું.

ઈન્ટરવ્યૂ ક્યારે થશે?

DRDO દ્વારા વોક-ઈન-ઈન્ટરવ્યૂનું આયોજન ૨૪ નવેમ્બર, ૨૦૨૬ના રોજ કરવામાં આવશે. ઈન્ટરવ્યૂમાં સામેલ થવા માટે ઉમેદવારોએ સવારે ૮ વાગ્યાથી માંડીને ૯-૩૦ વાગ્યાની વચ્ચે રિપોર્ટ કરવું અનિવાર્ય છે. આ સાથે જ ઈન્ટરવ્યૂના દિવસે સવારે ૧૦ વાગ્યે પરીક્ષાનું આયોજન કરાશે. જે ઉમેદવારો લેખિત પરીક્ષામાં પાસ થશે તેમને ઈન્ટરવ્યૂ માટે અલગ તારવવામાં આવશે.

મહિને કેટલું સ્ટાઈપેન્ડ મળશે?

જૂનિયર રિસર્ચ ફેલોશિપ માટે પસંદ થયેલા ઉમેદવારોને માસિક ૩૭.૦૦૦ રૂપિયા સ્ટાઈપેન્ડ મળશે.

AI પાસે કામ કઢાવી શકો, તો કંપનીઓ સામેથી બોલાવશે

પ્રોમ્પ્ટ એન્જિનિયરિંગમાં કોડ નહીં પણ માનવીય ભાષા જ બનશે નવું સોફ્ટવેર, એટલું જ નહીં પણ લાર્જ લેંગ્વેજ મોડેલ્સનો મેજિક છવાશે

તર્કશક્તિ અને સ્પષ્ટ સંવાદની જરૂર : કોઈપણ વિદ્યાશાખાના વિદ્યાર્થીઓ પ્રોમ્પ્ટ આર્કિટેક્ટ કેવી રીતે બની શકે? વિદ્યાર્થીઓ અત્યારથી જ તૈયારી કરે

આપણે સૌ AI થકી મળતા લાભથી પરિચિત છીએ, પરંતુ AI થકી સાચું અને ઉપયોગી કામ લેવું એ એક પડકાર પણ છે. આમ, આર્ટિફિશિયલ ઈન્ટેલિજન્સ યાને AIના વિશાળ મોડેલ્સ પાસે સચોટ અને ઉપયોગી કામ કઢાવવાની વ્યવસ્થિત અને અનુશાસિત પ્રક્રિયાને પ્રોમ્પ્ટ એન્જિનિયરીંગ કહેવાય છે. લાર્જ લેંગ્વેજ મોડેલ્સ યાને LLM આવી ગયા બાદ કમ્પ્યુટરને કામ સમજાવવા માટે પારંપરીક કોડનું બંધન હવે સમાપ્ત થઈ ગયું છે. હવે પ્રાકૃતિક માનવીય ભાષા જ પ્રાથમિક નિર્દેશ પ્રણાલી બની જાય છે. સચોટ આદેશ આપવા માટે તેને વ્યાવસાયિક ધોરણે જાણનાર લોકો જ આગામી સમયમાં કાર્યક્ષમતા અને આઉટપુટને મહત્તમ કરી શકશે.

મુખ્ય ટેક્નિક અને મેથડોલોજી

- નિર્દેશ પ્રણાલી: Few-Shot Prompting, Chain-of-Thought, Directional Stimulus
- ટૂલ્સ અને ફ્રેમવર્ક: LangChain, LlamaIndex, Open AI API, Anthropic Console
- અનિવાર્ય યોગ્યતા: ભાષાની સ્પષ્ટતા, તાર્કિક માળખું તૈયાર કરવાની આવડત, મોડલ ઈવેલ્યુએશન

(બોક્સ) કરિયરની વિશેષતા:

- ઝડપી વિકાસ: જનરેટિવ AI અપનાવનારા દરેક ઉદ્યોગમાં ઊંચી ઉપયોગિતા
- આંતરવિષયક અવસર: ટેક અને નોન-ટેક બંને પૃષ્ઠભૂમિમાં વિદ્યાર્થીઓ માટે દ્વાર ખુલ્લા છે
- શીખવાનો અવસર: ઓપન-સોર્સ પ્રોમ્પ્ટીંગ ગાઈડ્સ જેમ કે Learn Prompting અને API આધારીત પ્રયોગ

પ્રોમ્પ્ટ એન્જિનિયરિંગનું ટેક્નિકલ મહત્ત્વ

પ્રોમ્પ્ટ એન્જિનિયરીંગ માત્ર ચેટ GPTને સામાન્ય પ્રશ્ન પૂછવા માટે નથી. આ મોડેલના સંદર્ભ Context Limits, તેનું તાર્કિક માળખું અને આઉટપુટની સચોટ ગુણવત્તાને નિયંત્રિત કરવાની પ્રક્રિયા છે. જ્યારે નાણાંકીય વિશ્લેષણ, કાનૂની ડ્રાફ્ટીંગ, કે પછી ચિકિત્સા સારાંશ તૈયાર કરવામાં આવે છે ત્યારે એક અસ્પષ્ટ નિર્દેશ ભારે ત્રુટી ઊભી કરી શકે છે. આવા સમયે પ્રોમ્પ્ટ એન્જિનિયર સંદર્ભ, અવરોધો યાને Constraints અને સિસ્ટમ પ્રાઈડ્સ આધારીત નિર્ધારીત કરે છે, જેથી મોડેલ શૂન્ય ત્રુટીથી કામ કરે.

વાસ્તવિક ઔદ્યોગિક ઉપયોગ:

સોફ્ટવેર વિકાસ કંપનીઓ કોડ જનરેશનને ઝડપી બનાવવા માટે, ગ્રાહક સેવા પ્રણાલીઓને સ્વાયત્ત બનાવવા માટે અને ડેટાને સંરચિત સ્વરૂપમાં બદલવા માટે પ્રોમ્પ્ટ આર્કિટેક્ટ્સની સહાયતા લેવામાં આવે છે. જેમાં ચેન-ઓફ-થોટ રિઝનિંગ અને ટ્રિવિયલ-ઓગમેન્ટેડ જનરેશન યાને RAG પાઈપલાઈન્સ સાથે નિર્દેશોને સમન્વયિત કરવામાં આવે છે.

વિદ્યાર્થીઓ માટે આવશ્યક સ્કિલ્સ

આ ફિલ્ડમાં સફળતા માટે સ્પષ્ટ ભાષા અભિવ્યક્તિ, તાર્કિક વિશ્લેષણ અને સમસ્યાનું તબક્કાવાર વિભાજન યાને Algorithmic Thinking આવશ્યક છે. કમ્પ્યુટર સાયન્સ, ભાષા વિજ્ઞાન, દર્શનશાસ્ત્ર કે પ્રબંધનનું બેકગ્રાઉન્ડ ધરાવનારા વિદ્યાર્થીઓ આ દિશામાં ઝડપથી આગળ વધી શકે છે.

હાર્વર્ડ યુનિવર્સિટી : ક્લાઇમેટ ચેન્જ એન્વાયર્નમેન્ટ ફેલોશિપ

વૈશ્વિક સ્તરે પર્યાવરણીય સંકટો, જળવાયુ પરિવર્તન અને કુદરતી સંસાધનોના રક્ષણ જેવા જટિલ પડકારો સામે લડવા માટે વિશ્વની સર્વોચ્ચ શૈક્ષણિક સંસ્થાઓમાં અગ્રણી હાર્વર્ડ યુનિવર્સિટી સંશોધન ક્ષેત્રે મહત્વપૂર્ણ યોગદાન આપી રહી છે. હાર્વર્ડ યુનિવર્સિટી સેન્ટર ફોર ધ એન્વાયર્મેન્ટ દ્વારા પર્યાવરણ ક્ષેત્રે ઉત્કૃષ્ટ અને સ્વતંત્ર સંશોધન કરી રહેલા પ્રતિભાશાળી સંશોધકોને એન્વાયર્મેન્ટલ ફેલોશિપ આપવામાં આવે છે. હાર્વર્ડનુ નામ દુનિયાભરમાં માનભેર લેવામાં આવે છે. આ સંસ્થાની ડીગ્રી હાથમાં હોવી એ જ સુવર્ણ કારકિર્દીનો ભાગ ગણાવવા લાગે છે. હાર્વર્ડ યુનિવર્સિટીનું શિક્ષણ ક્ષેત્રે તો ક્રાંતિકારી પહેલે છે જ પણ પર્યાવરણની દિશામાં અગ્રેસર રહીને સંશોધન કાર્ય કરી રહી છે. એટલું જ નહીં પર્યાવરણના વિષયમાં શ્રેષ્ઠત્તમ કાર્ય કરી રહેલા સંશોધકોને વૈશ્વિક મંચ પર કામ કરવાની મોકળાશ અને આર્થિક મદદ આ સંસ્થા દ્વારા કરવામાં આવે છે. હાર્વર્ડ દ્વારા એક સ્પેશ્યલ ડિપાર્ટમેન્ટ ઊભો કરવામાં આવ્યો છે, જેને સેન્ટર ફોર ધ એન્વાયર્મેન્ટના નામથી ઓળખવામાં આ છે. અને આ સેન્ટર દ્વારા ફેલોશિપ આપવામાં આવે છે. ઈચ્છુક ઉમેદવાર નિયમોને આધિન અરજી કરી શકે છે.

સહાય

- ઉમેદવારને દર વરસે ૯૨૦૦૦ ડોલરની ફેલોશિપ આપવામાં આવે છે.
- ૨૫૦૦ ડોલર ટ્રાવેલ સંબંધિત ખર્ચ અને ૨૫૦૦ ડોલર રિલોકેશન ખર્ચ માટે વધુમાં વધુ આપવામાં આવે છે.
- નક્કી કરાયેલા નિર્ધારિત સમય મુજબ હાર્વર્ડ ફેકલ્ટી અને નિષ્ણાત વક્તાઓ સાથે ડિનર અને સંશોધન ચર્ચા-વિચારણાના સત્રોનું આયોજન કરવામાં આવે છે.
- હાર્વર્ડ એમ્પ્લોયી હેલ્થ ઇન્સ્યોરન્સની પાત્રતા મુજબ ઉમેદવારને વીમો આપવામાં આવે છે.
- હાર્વર્ડ યુનિવર્સિટીની ફેકલ્ટી સાથે બે વર્ષ કામ કરવા મળે છે.

મહત્ત્વની બાબતો

- ઉમેદવાર પાસે ભારતીય નાગરિકત્વ હોવું ફરજિયાત છે.
- ઉમેદવારે સરકાર માન્ય શૈક્ષણિક સંસ્થામાંથી અભ્યાસ કરેલો હોવો જોઇએ.
- ઉમેદવારનું સંશોધનકાર્ય પર્યાવરણના વિષય સાથે સંકળાયેલું હોવુ જોઈએ.
- ઉમેદવારને ફેલોશિપ સેન્ટર દ્વારા માન્ય વિષયો પર આપવામાં આવે છે અને આ વિષયો પર્યાવરણ સાથે સંલગ્ન હોવા જરૂરી છે.
- ઉમેદવારે પોતાનો અભ્યાસ અંગ્રેજી ભાષા સાથે કરેલો હોવો જોઈએ અને અંગ્રેજી ભાષામાં નિપુણતા હોવી જોઈએ.
- ઉમદવારે પીએચડી અથવા તેની સમકક્ષની ડીગ્રી મેળવેલી હોવી જોઈએ. પીએચડીનો અભ્યાસ કરી રહેલા ઉમેદવારો અરજી કરી શકે છે.
- સંશોધનકાર્યમાં ઉમેદવારની જે તે વિષયમાં નિપુણતા હોવી જોઈએ અને એકેડેમિક ટ્રેક રેકોર્ડ આઉટસ્ટેન્ડિંગ હોવો જોઈએ.
- પર્યાવરણના ક્ષેત્રમાં કરેલા નોંધનીય કાર્યની નોંધ પ્રથમ લેવામાં આવે છે.
- ઉમેદવારે કોઈ સંગઠન કે સંસ્થા સાથે મળીને પર્યાવરણનો કોઈ પ્રોજેક્ટ કર્યો હશે તો તેમને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવે છે.

અરજી કરવાની છેલ્લી તારીખ

૦૧ ડિસેમ્બર, ૨૦૨૬

અરજી

-અરજી ઓનલાઈન કરવાની રહેશે.

-અરજી માટે: https://shorturl.at/૧S૪OQ

ફેલોશિપની માહિતી માટે

https://shorturl.at/FKUF૪

:: પુછપરછ માટે ::

environmental_fellows@harvard.edu

: સંપર્ક :

Harvard University Center for the Environment
૨૬ Oxford Street, ૪th Floor
Cambridge MA ૦૨૧૩૮
huce@environment.harvard.edu
૬૧૭-૪૯૫-૦૩૬૮

- દિવ્યેશ વેકરિયા

EDUCATIONPLUS

GET THE EDGE Follow us facebook.com/thehindu x.com/the_hindu instagram.com/the_hindu

L. Kavitha Nair

GETTY IMAGES/ISTOCKPHOTO

Make that connect

When English is taught as a series of transactions, students are given the vocabulary of connection without the experience of actually connecting

At a meeting, someone asked why students who score above 80- 85% in first-year English often struggle with the English sections of placement tests in the final year. Some students skipped the reading comprehension sections, while others performed poorly. But their academic records suggested that they had done very well in English.

Marks vs. ability

This is not simply an assessment problem but a larger question about what we expect English education to do. We may have begun to confuse performance in an English course with actual proficiency in the language.

A grade should tell students something truthful about what they can do. Yet assessment systems sometimes reward completion, participation, and examination performance in ways that do not always reflect a student's ability to read independently, interpret carefully, or communicate confidently. When marks and actual ability begin telling different stories, the student is ultimately the one who is disadvantaged.

At the same time, as Engineering education became more employment-oriented, English syllabi moved towards CV writing, report writing, email communication, presentations, and interview preparation. These skills matter but should not stand in for language education itself.

Even literature, where it remained, was made functional. A poem became a comprehension passage. A story became a source of vocabulary questions. Students learnt to skim, identify and retrieve. The poem was not read. It was processed. The story was not experienced. It was mined for answers.

But when students genuinely read a story, they start asking why a character behaved in a certain way, whether a choice was fair, what they might have done, or how the same situation might look from another perspective. Without being told that they are practising a "skill", they are interpreting, questioning, arguing, imagining and listening to another point of view. That, too, is language learning.

An experiment

To see what would happen if we brought some of that experience back into the Engineering classroom, students were asked to read five novels in groups and present their responses at the end of the semester. They were asked to enter the text, not to summarise it or repeat a teacher's interpretation. Add a character from their generation. Change the ending. Enact a significant scene. Reimagine the story through the world they know.

The responses were far more inventive than we had anticipated. One group transformed a judgment scene into a live television panel with anchors, reporters, and studio discussion. Another created an alternative ending for the Oppenheimer trial scene.

Students reading Chitra Banerjee Divakaruni's *The Palace of Illusions* created an Instagram page around the novel, using excerpts and memes to turn an ancient epic into a contemporary conversation about gender. Then Chitra Banerjee Divakaruni followed the page. What mattered was not the recognition itself. It was what the students had become while doing the assignment.

That experience has become even more significant in the age of generative AI, which can now produce a grammatically polished email, a structured report, or a professional-looking CV within seconds. This makes the question – what, then, should language education ultimately teach? – harder to avoid.

In the classroom

In my classrooms and interactions, I increasingly encounter students who are accomplished on paper but hesitant in conversation. They can answer a question but find it harder to sustain an exchange, ask a follow-up question, disagree without withdrawing, or speak comfortably to someone they do not know.

Language was supposed to connect people. When we teach it mainly as a series of transactions – write this email, prepare this CV, answer this comprehension passage – we risk giving students the vocabulary of connection without enough experience of actually connecting.

The answer need not begin with another major curriculum reform. It can begin in the classroom. Talk to students before teaching. Tell them what they are going to learn and why it matters. Ask what they think. Allow them to disagree. Give them room to surprise you.

Educational reform does not always begin in policy documents or committee meetings. Sometimes it begins when a teacher notices that something which should be alive in a classroom has gone quiet and decides to ask why.

Teachers work under enormous pressure. There is never enough time, but ask not just "What must I finish teaching?" but also "What is happening to the person I am teaching?"

Language education may need to begin again there: with the ability to read closely, question intelligently, imagine another life, disagree respectfully, listen carefully, and connect.

Views are personal

The writer is Professor and Head, Department of Language, Culture and Society, SRM Institute of Science and Technology.

आरआरबी **अवसर** नॉन टेक्निकल पॉपुलर कैटेगरी ग्रेजुएट लेवल भर्ती के लिए युवाओं को मौका

रेलवे एनटीपीसी ग्रेजुएट लेवल भर्ती : स्नातक पास के लिए 3548 पदों पर नियुक्ति होगी

रेलवे भर्ती बोर्ड (आरआरबी) ने नॉन टेक्निकल पॉपुलर कैटेगरी (एनटीपीसी) ग्रेजुएट लेवल भर्ती के लिए आवेदन शुरू कर दिए हैं। इस भर्ती के तहत कुल 3548 पदों पर नियुक्ति की जाएगी। इसमें चीफ कमर्शियल कम टिकट सुपरवाइजर के 127, गुड्स ट्रेन मैनेजर के 2750, जूनियर अकाउंट्स असिस्टेंट कम टाइपिस्ट के 300 और सीनियर क्लर्क कम टाइपिस्ट के 371 पद शामिल हैं। आवेदन शुल्क सामान्य, ओबीसी और ईडब्ल्यूएस वर्ग के लिए 500 रुपए तथा एससी, एसटी, दिव्यांग और सभी वर्ग की महिला अभ्यर्थियों के लिए 250 रुपये है। सीबीटी-1 परीक्षा में शामिल होने के बाद नियमानुसार शुल्क का हिस्सा वापस किया जाएगा।

शैक्षणिक योग्यता

मान्यता प्राप्त विश्वविद्यालय से स्नातक होना जरूरी है। कुछ पदों के लिए टाइपिंग या कंप्यूटर संबंधी दक्षता भी जरूरी है।

आयु सीमा

1 जनवरी 2027 के आधार पर न्यूनतम आयु 18 वर्ष और अधिकतम 33 वर्ष है। आरक्षित वर्गों को नियमानुसार छूट मिलेगी।

आवेदन शुल्क

सामान्य, ओबीसी और ईडब्ल्यूएस वर्ग के लिए 500 रुपए तथा एससी, एसटी, दिव्यांग और सभी वर्ग की महिला अभ्यर्थियों के लिए 250 रुपए आवेदन शुल्क।

लास्ट डेट 6 नवंबर 2026

कैसे करें आवेदन

अभ्यर्थी रेलवे भर्ती बोर्ड के आधिकारिक आवेदन पोर्टल www.rrbapply.gov.in पर जाकर रजिस्ट्रेशन करें, आवेदन फॉर्म भरें और शुल्क जमा करके फॉर्म सबमिट करें।

चयन प्रक्रिया कंप्यूटर आधारित परीक्षा के चरणों और पद के अनुसार निर्धारित टाइपिंग या अन्य दक्षता परीक्षा के आधार पर चयन किया जाएगा।

SCHOLARSHIPS

Concentrix Scholarship
Offered by Concentrix Daksh Services India, in partnership with Buddy4Study.
Eligibility: Female students from across India who are now in the first year of an MBBS programme at a government medical college and whose annual parental income does not exceed ₹500,000
Rewards: Up to ₹65,000 a year
Application: Online
Deadline: October 30
www.b4s.in/edge/CTXSP1

Women INspiring Growth in STEM Scholarship (WINGS)
Offered by Bharat Desai, an IIT-Bombay alumnus, and his wife Neerja Sethi.
Eligibility: Female students planning to pursue a UG STEM course at IIT-Bombay in 2027-28 who have not availed of any other government grant or scholarship.
Rewards: Tuition fees of ₹200,000 a year
Application: Online
Deadline: October 31
www.b4s.in/edge/WINGS2

Courtesy: Buddy4study.com

More to read?
For more articles, columns and news , visit thehindu.com/education

लास्ट डेट 27 अक्टूबर 2026

सुप्रीम कोर्ट में कोर्ट मास्टर के पदों पर भर्ती, स्नातक पास को मौका

सुप्रीम कोर्ट ने कोर्ट मास्टर (शॉर्टहैंड) के पदों पर भर्ती के लिए आवेदन मांगे हैं। इस भर्ती में स्नातक डिग्री के साथ शॉर्टहैंड और कंप्यूटर टाइपिंग का ज्ञान रखने वाले आवेदन कर सकते हैं। चयनितों को 67,700 से 2,08,700 रुपए सैलरी। आवेदन ऑफलाइन होगा।

- **शैक्षणिक योग्यता** : उम्मीदवार के पास मान्यता प्राप्त विश्वविद्यालय से स्नातक की डिग्री होनी चाहिए। अंग्रेजी शॉर्टहैंड में न्यूनतम 120 शब्द प्रति मिनट और कंप्यूटर पर अंग्रेजी टाइपिंग में 40 शब्द प्रति मिनट की गति आवश्यक है। उम्मीदवार को कंप्यूटर संचालन का व्यावहारिक ज्ञान भी होना चाहिए।
- **आयु सीमा** : उम्मीदवार की अधिकतम आयु 56 वर्ष निर्धारित है। अन्य पात्रता और आयु संबंधी शर्तें आधिकारिक अधिसूचना के अनुसार लागू होंगी।
- **आवेदन शुल्क** : उपलब्ध भर्ती समाचार में आवेदन शुल्क का अलग से उल्लेख नहीं किया गया है। उम्मीदवार आवेदन करने से पहले आधिकारिक अधिसूचना में शुल्क संबंधी निर्देश देख लें।
- **कैसे करें आवेदन** : इच्छुक उम्मीदवार आधिकारिक वेबसाइट https://www.sci.gov.in/ के भर्ती सेक्शन से आवेदन पत्र प्राप्त कर सकते हैं। निर्धारित प्रारूप में आवेदन भरने के बाद शैक्षणिक प्रमाणपत्र, अनुभव प्रमाणपत्र और अन्य आवश्यक दस्तावेज संलग्न करने होंगे। पूरा आवेदन पत्र भर्ती अधिसूचना में दिए गए पते पर निर्धारित अंतिम तिथि तक भेजना होगा।

- **चयन प्रक्रिया** : आवेदन पत्रों की जांच के बाद पात्र उम्मीदवारों को चयन प्रक्रिया में शामिल किया जाएगा। इसमें शॉर्टहैंड स्किल टेस्ट और अंग्रेजी भाषा से संबंधित परीक्षा आयोजित की जाएगी। निर्धारित चरणों में सफल उम्मीदवारों का दस्तावेज सत्यापन किया जाएगा।

लास्ट डेट 28 अक्टूबर 2026

नेशनल इंश्योरेंस कंपनी : एडमिनिस्ट्रेटिव

सकते हैं।

चयन प्रक्रिया पीईटी स्कोर के आधार पर उम्मीदवारों को मुख्य परीक्षा के लिए शॉर्टलिस्ट किया जाएगा। शारीरिक परीक्षण और दस्तावेज सत्यापन भी होगा।

एमईसीएल भर्ती

भारत इलेक्ट्रॉनिक्स में प्रोजेक्ट इंजीनियर के पदों पर भर्ती होगी

लास्ट डेट : 27 अक्टूबर 2026

भारत इलेक्ट्रॉनिक्स ने प्रोजेक्ट इंजीनियर के पदों पर भर्ती के लिए आवेदन मांगे हैं। इंजीनियरिंग की पढ़ाई पूरी कर चुके उम्मीदवार इस भर्ती में शामिल हो सकते हैं। चयनित उम्मीदवारों को शुरुआती तौर पर 50 हजार रुपये प्रतिमाह वेतन दिया जाएगा।

- **शैक्षणिक योग्यता** : उम्मीदवार के पास किसी मान्यता प्राप्त विश्वविद्यालय या संस्थान से संबंधित इंजीनियरिंग विषय में बीई या बीटेक की डिग्री होनी चाहिए। संबंधित पद के लिए निर्धारित विशेषज्ञता और कार्य अनुभव की शर्तों को पूरा करना भी आवश्यक है।
- **आयु सीमा** : उम्मीदवार की अधिकतम आयु 32 वर्ष निर्धारित है। आयु की गणना 1 अक्टूबर 2026 के आधार पर की जाएगी। आरक्षित वर्गों को आयु सीमा में छूट मिलेगी।
- **आवेदन शुल्क** : आवेदन शुल्क संबंधित पद और उम्मीदवार की श्रेणी के अनुसार लागू होगा। इसकी सटीक राशि आधिकारिक भर्ती अधिसूचना में देखनी होगी।
- **कैसे करें आवेदन** : इच्छुक उम्मीदवार आधिकारिक वेबसाइट https://www.bel-india.in/ के करियर सेक्शन में जाकर आवेदन कर सकते हैं। संबंधित भर्ती का नोटिफिकेशन खोलकर आवेदन पत्र भरना होगा। शैक्षणिक प्रमाणपत्र, अनुभव प्रमाणपत्र और अन्य जरूरी दस्तावेज निर्धारित प्रारूप में जमा करने होंगे।
- **चयन प्रक्रिया** : उम्मीदवारों का चयन लिखित परीक्षा और साक्षात्कार के आधार पर किया जाएगा। लिखित परीक्षा के लिए 85 अंक और साक्षात्कार के लिए 15 अंक निर्धारित हैं। दोनों चरणों में प्रदर्शन के आधार पर अंतिम चयन किया जाएगा।

लास्ट डेट 15 नवंबर 2026

केंद्रीय भंडारण निगम में अलग-अलग श्रेणियों में 327 पदों के लिए वैकेंसी

केंद्रीय भंडारण निगम ने विभिन्न श्रेणियों के कुल 327 पदों पर भर्ती के लिए आवेदन मांगे हैं। इनमें असिस्टेंट मैनेजर, जू. एग्जीक्यूटिव सहित तकनीकी, वित्त और अन्य विभागों से संबंधित पद शामिल हैं। इच्छुक उम्मीदवार अपनी शैक्षणिक योग्यता और संबंधित पद की पात्रता के अनुसार आवेदन कर सकते हैं। चयनित उम्मीदवारों को पद के अनुसार निर्धारित वेतनमान और सरकारी सुविधाएं मिलेंगी।

- **शैक्षणिक योग्यता** : अलग-अलग पदों के लिए शैक्षणिक योग्यता अलग है। संबंधित विषय में स्नातक, स्नातकोत्तर, बीएससी, बीई, बीटेक अथवा वित्त संबंधी निर्धारित पेशेवर योग्यता रखने वाले उम्मीदवार आवेदन कर सकते हैं।
- **आयु सीमा** : अधिकतम आयु पद के अनुसार 28 वर्ष निर्धारित है। एससी, एसटी, ओबीसी और अन्य पात्र श्रेणी वालों को सरकारी नियमों के अनुसार आयु में छूट मिलेगी।
- **आवेदन शुल्क** : सामान्य, ओबीसी और ईडब्ल्यूएस वर्ग के उम्मीदवारों के लिए ₹1350 आवेदन शुल्क निर्धारित है। एससी, एसटी, महिला और दिव्यांग उम्मीदवारों के लिए ₹500 शुल्क रखा गया है।
- **आवेदन** : इच्छुक उम्मीदवार https://cwceportal.com/careers पर आवेदन कर सकते हैं। आवेदन के दौरान व्यक्तिगत जानकारी, शैक्षणिक विवरण और आवश्यक दस्तावेज अपलोड करने होंगे। शुल्क जमा करने के बाद आवेदन पत्र का प्रिंट ले लें।

चयन प्रक्रिया : उम्मीदवारों का चयन कंप्यूटर आधारित लिखित परीक्षा और दस्तावेज सत्यापन के आधार पर किया जाएगा। असिस्टेंट मैनेजर के पदों के लिए लिखित परीक्षा के बाद साक्षात्कार भी आयोजित किया जाएगा। अंतिम चयन संबंधित पद की निर्धारित प्रक्रिया के अनुसार होगा।

मध्य प्रदेश

पुलिस कॉन्स्टेबल ड्राइवर के 1000 पदों पर बहाली होगी

लास्ट डेट : 29 अक्टूबर 2026

मध्य प्रदेश कर्मचारी चयन मंडल ने पुलिस विभाग में कॉन्स्टेबल ड्राइवर के कुल 1000 पदों पर भर्ती के लिए आवेदन शुरू किए हैं। इनमें जिला पुलिस बल के 800 और विशेष सशस्त्र बल के 200 पद शामिल हैं। लिखित परीक्षा 4 जनवरी 2027 को प्रस्तावित है।

- **शैक्षणिक योग्यता** : मान्य, एससी और ओबीसी वर्ग के उम्मीदवारों के लिए दसवीं या निर्धारित समकक्ष परीक्षा उत्तीर्ण होना आवश्यक है। एसटी वर्ग के उम्मीदवार न्यूनतम आठवीं पास होने पर आवेदन कर सकते हैं। चालक पद के लिए उम्मीदवार के पास निर्धारित श्रेणी का वैध ड्राइविंग लाइसेंस और आवश्यक वाहन संचालन कौशल होना चाहिए।
- **आयु सीमा** : न्यूनतम आयु 18 वर्ष। अधिकतम आयु सीमा उम्मीदवार की श्रेणी और मध्य प्रदेश सरकार के भर्ती नियमों के अनुसार लागू होगी। आरक्षित वर्गों को नियमानुसार छूट मिलेगी।
- **आवेदन शुल्क** : सामान्य वर्ग के लिए 500 रुपये प्रति प्रश्नपत्र और मध्य प्रदेश के पात्र आरक्षित वर्गों के लिए 250 रुपये प्रति प्रश्नपत्र शुल्क निर्धारित है। आवेदन के दौरान पोर्टल शुल्क अतिरिक्त देना पड़ सकता है।
- **कैसे करें आवेदन** : उम्मीदवार आधिकारिक वेबसाइट https://esb.mp.gov.in/ पर जाकर ऑनलाइन आवेदन कर सकते हैं। आवेदन के दौरान शैक्षणिक प्रमाणपत्र, फोटो, हस्ताक्षर, ड्राइविंग लाइसेंस और अन्य आवश्यक जानकारी भरनी होगी। आवेदन शुल्क जमा करने के बाद फॉर्म का प्रिंट सुरक्षित रखें।
- **चयन प्रक्रिया** : उम्मीदवारों का चयन लिखित परीक्षा, शारीरिक मापदंड परीक्षण, शारीरिक दक्षता परीक्षा और ड्राइविंग ट्रेड टेस्ट के माध्यम से होगा। इसके बाद दस्तावेज सत्यापन और निर्धारित मेडिकल परीक्षण किया जाएगा।

एनटीपीसी में डिप्टी मैनेजर के पदों पर भर्ती, दो लाख रुपए तक वेतन

एनटीपीसी ने डिप्टी मैनेजर के विभिन्न पदों पर भर्ती के लिए ऑनलाइन आवेदन मांगे हैं। प्रक्रिया 16 अक्टूबर से शुरू हो चुकी है। चयनित उम्मीदवारों को 70 हजार से दो लाख रुपए सैलरी मिलेगी। इसके अतिरिक्त भत्ते और सुविधाएं भी दी जाएंगी।

- **शैक्षणिक योग्यता** : : उम्मीदवार के पास मान्यता प्राप्त विवि या संस्थान से संबंधित इंजीनियरिंग विषय में न्यूनतम 60% अंकों के साथ बीई या बीटेक की डिग्री हो। कार्य अनुभव भी हो।
- **आयु सीमा** : उम्मीदवारों की अधिकतम आयु 43 वर्ष निर्धारित है। एससी, एसटी, ओबीसी और अन्य पात्र वर्गों को सरकारी नियमों के अनुसार अधिकतम आयु सीमा में छूट दी जाएगी।
- **आवेदन शुल्क** : सामान्य, ओबीसी और ईडब्ल्यूएस वर्ग के उम्मीदवारों के लिए 300 रुपये आवेदन शुल्क है। एससी, एसटी, दिव्यांग और महिला उम्मीदवारों को शुल्क भुगतान से छूट दी गई है।
- **आवेदन** : आधिकारिक वेबसाइट https://www.ntpc.co.in/ के कॅरियर सेक्शन में जाकर ऑनलाइन आवेदन कर सकते हैं।
- **चयन प्रक्रिया** : शैक्षणिक योग्यता और कार्य अनुभव के आधार पर शॉर्टलिस्ट होंगे। कंपनी की निर्धारित चयन प्रक्रिया के अनुसार मूल्यांकन किया जाएगा।

लास्ट डेट • 31 अक्टूबर 2026

यूपीएसएसएससी खेल निदेशालय में 108 पदों पर भर्ती के लिए आवेदन आमंत्रित

उत्तर प्रदेश अधीनस्थ सेवा चयन आयोग ने खेल निदेशालय में ग्राउंड्समैन, उप क्रीड़ाधिकारी, सहायक प्रशिक्षक और जीवन रक्षक सहित कुल 108 पदों पर भर्ती निकाली है। ऑनलाइन आवेदन 14 अक्टूबर से शुरू हो चुके हैं।

- **शैक्षणिक योग्यता** : पद के अनुसार हाईस्कूल, स्नातक या संबंधित खेल में निर्धारित योग्यता और अनुभव होना जरूरी है। अभ्यर्थियों के पास पीईटी-2025 का वैध स्कोरकार्ड होना अनिवार्य है।
- **आयु सीमा** : पद के अनुसार न्यूनतम 18 या 21 वर्ष और अधिकतम 40 वर्ष। आरक्षित वर्ग को नियमानुसार छूट मिलेगी।
- **आवेदन शुल्क** : सभी वर्गों के लिए 25 रुपये।
- **कैसे करें आवेदन** : इच्छुक उम्मीदवार आयोग की आधिकारिक वेबसाइट https://upsssc.gov.in पर जाकर ऑनलाइन आवेदन कर सकते हैं।
- **चयन प्रक्रिया** : पीईटी-2025 के स्कोर के आधार पर शॉर्टलिस्टिंग, मुख्य लिखित परीक्षा, दस्तावेज सत्यापन और मेडिकल परीक्षण के आधार पर चयन किया जाएगा।

लास्ट डेट • 4 नवंबर 2026

सरकारी नौकरी

अवसर • युवाओं के लिए मौका, आवेदन प्रक्रिया 16 अक्टूबर से शुरू हो चुकी है

यूपीएसएसएससी में युवा कल्याण अधिकारी और व्यायाम प्रशिक्षक के 412 पदों पर भर्ती के लिए निकली वैकेंसी

लास्ट डेट
6 नवंबर 2026

उत्तर प्रदेश अधीनस्थ सेवा चयन आयोग (यूपीएसएसएससी) ने क्षेत्रीय युवा कल्याण अधिकारी और व्यायाम प्रशिक्षक के कुल 412 पदों पर भर्ती निकाली है। इनमें क्षेत्रीय युवा कल्याण अधिकारी के 368 और व्यायाम प्रशिक्षक के 44 पद शामिल हैं। ऑनलाइन आवेदन प्रक्रिया 16 अक्टूबर से शुरू हो चुकी है। उम्मीदवारों को आवेदन पत्र में सुधार करने के लिए 13 नवंबर तक का समय मिलेगा।

आवेदन शुल्क

सभी श्रेणियों के उम्मीदवारों के लिए 25 रुपये आवेदन प्रक्रिया शुल्क निर्धारित है।

आयु सीमा

उम्मीदवार की न्यूनतम आयु 21 वर्ष और अधिकतम आयु 40 वर्ष निर्धारित है। आरक्षित वर्गों को उत्तर प्रदेश सरकार के नियमों के अनुसार अधिकतम आयु सीमा में छूट दी जाएगी।

कैसे करें आवेदन

उम्मीदवार आधिकारिक वेबसाइट https://upsssc.gov.in/ पर जाकर ऑनलाइन आवेदन कर सकते हैं। आवेदन के लिए पीईटी पंजीकरण विवरण, शैक्षणिक प्रमाणपत्र और अन्य आवश्यक जानकारी भरनी होगी। आवेदन शुल्क जमा करने के बाद फॉर्म का प्रिंट सुरक्षित रख सकते हैं।

शैक्षणिक योग्यता

उम्मीदवार के पास किसी मान्यता प्राप्त विश्वविद्यालय से स्नातक की डिग्री होनी चाहिए। इसके अतिरिक्त प्रारंभिक अर्हता परीक्षा (पीईटी)-2025 का वैध स्कोरकार्ड होना अनिवार्य है। बिना पीईटी स्कोरकार्ड वाले उम्मीदवार इस भर्ती के लिए पात्र नहीं होंगे।

चयन प्रक्रिया पीईटी स्कोर के आधार पर उम्मीदवारों को मुख्य परीक्षा के लिए शॉर्टलिस्ट किया जाएगा। शारीरिक परीक्षण और दस्तावेज सत्यापन भी होगा।